III. АНАЛИЗИ ПО ФАКТОРИ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ

III.1. ОТПАДЪЦИ

1. Кратка информация и анализ за разработването, приемането от общинските съвети, актуализирането на общински програми за управление на отпадъците и общински наредби

Общинските програми за управление на отпадъците (ПУО) са един от най важните инструменти за прилагане законодателството за отпадъците на местно ниво. Те се разработват в съответствие с чл.52 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО). Общинските ПУО са секторни програми и са неразделна част от общинските програми за опазване на околната среда. Те се разработват и приемат за период, който следва да съвпада с периода на действие на Националния план за управление на отпадъците (НПУО) и в съответствие със структурата, целите и предвижданията на НПУО.

В приетия *Национален план за управление на отпадъците 2014 – 2020г.* са посочени четири стратегически цели:

Цел 1: Намаляване вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване повторното им използване.

Цел 2: Увеличаване количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци, чрез създаване на условия за изграждане на мрежа от съоръжения за третиране на цялото количество генерирани отпадъци, което да намали риска за населението и околната среда.

Цел 3: Управление на отпадъците, което да гарантира чиста и безопасна околна среда.

Цел 4: Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците.

Деветнадесетте общини от Плевенска и Ловешка област имат актуални общински Наредби по чл.22 от ЗУО, с които се определят условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на отпадъците на своята територия. Всички общини имат разработени актуални програми за управление на отпадъците, включващи необходимите мерки за изпълнение задълженията на кмета на общината, изискванията по глава втора, раздел III – „Задължения на органите на местното самоуправление и местната администрация“ от ЗУО и съобразени с общите цели на Регионалните сдружения за управление на отпадъците (РСУО).

ЗУО дава възможност кметовете на две или повече общини, включени в регион за управление на отпадъци, да разработят и обща програма за управление на отпадъците, в случай че задълженията, отговорностите и мерките, засягащи отделните общини, са ясно разграничени в програмата.

2. Битови отпадъци

Управлението на битовите отпадъци е в компетенциите на местните власти и включва дейностите по събиране, транспортиране, предварително съхраняване, третиране, в т.ч. рециклиране и оползотворяване на отпадъци от домакинствата и осигуряване на необходимата техническа инфраструктура. РИОСВ Плевен извършва регулярен контрол във връзка с управлението на битовите отпадъци, изпълнение на задълженията на местното самоуправление и местната администрация по глава II, раздел III от ЗУО и мерките в общинските ПУО.

Развитие на проектите за регионално управление на отпадъците

По Приоритетна ос 2 „Подобряване и развитие на инфраструктурата за третиране на отпадъци” от Оперативна програма „Околна среда 2007-2013г. бяха финансирани три проекта за изграждане на Регионални системи за управление на отпадъците /РСУО/, в Региони Плевен, Луковит и Левски /Никопол/, с бенефициенти – 13 общини от Плевенска и Ловешка области. В края на 2015г. и началото на 2016г., по реда на Закона за устройство на териториите /ЗУТ/, са издадени разрешения за ползване на строежите и техните подобекти, представляващи елементи от новите регионални системи за управление на отпадъците, както следва:

– „Регионален център за управление на отпадъците гр.Плевен – I-ви етап – № СТ-05-1931/30.10.2015 г., издадено от Дирекция национален строителен контрол (ДНСК);

– „Регионална система за управление на отпадъците в регион Левски /Никопол/, площадка Санадиново – етап А и етап В” – № СТ-05-663/28.04.2016 г., издадено от ДНСК

– „Регионален център за управление на отпадъците гр. Луковит“ – № СТ-05-2243/ 04.12.2015 г., издадено от ДНСК;

– „Претоварна станция за ТБО в Община Тетевен“, елемент от РСУО Луковит – № СТ-05-359/13.05.2016 г., издадено от ДНСК.

Редовната експлоатация на новите регионални съоръжения за предварително третиране и обезвреждане на битови и други неопасни отпадъци в Регионалните системи за управление на отпадъците е стартирала, както следва:

РСУО Луковит – на 04.04.2016 г.

РСУО Левски /Никопол/ – на 07.06.2016 г.

РСУО Плевен – на 12.09.2016 г.

Пускането в действие на Регионалният център за управление на отпадъците гр.Плевен се е забавило поради констатирано активизиране на неблагоприятни геодинамични процеси (пропадания, свличания) на участъци от площадката и необходимостта от изпълнение на неотложни мероприятия за овладяване на свлачищните процеси.

Проект №DIR-5112122-3-68 „Изграждане на регионалната система за управление на отпадъците в регион Левски (Никопол)”

Технологична линия за сепариране

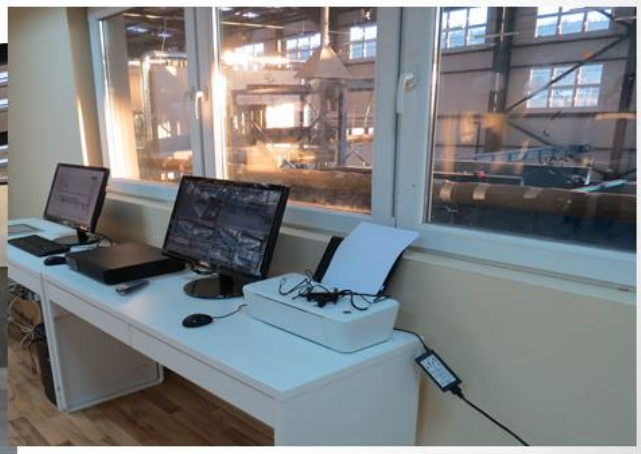

Развитие на системите за разделно събиране на битови отпадъци

Във връзка със задълженията за изграждане на системи за разделно събиране на отпадъци от домакинствата и степента на развитие на системите за разделно събиране на отпадъци от опаковки, ИУЕЕО, НУБА, ИУМПС и др. са извършвани регулярни проверки в общините. Съгласно чл.33, ал.1 от ЗУО, десет от общините на територията на РИОСВ Плевен имат задължения за изграждане на системи за разделно събиране на отпадъци от опаковки, а шест от тях – за осигуряване на площадки по чл. 19, ал. 3, т. 11 от ЗУО.

Общините изпълняват задълженията си относно разделното събиране на масово разпространените отпадъци от домакинствата чрез сключване на договори с организации по оползотворяване и/или лица, притежаващи необходимите разрешения. За разделно събиране на отпадъци от хартия, картон, пластмаса в единадесет общини има действащи системи, основани на договори с организации по оползотворяване на отпадъци от опаковки. За разделно събиране на други масово разпространени отпадъци от домакинствата (НУБА, ИУЕЕО, ИУМПС и др.), в 10 общини са сключени договори с организации по оползотворяване на различните видове МРО, а в 5 общини – договори с дружества, притежаващи необходимите разрешения.

Предприети са действия за осигуряване на площадки за разделно събрани отпадъци от домакинства, в т.ч. едрогабаритни, опасни и др.: в 2 общини /Левски, Троян/ са осигурени площадки общинска собственост, в 2 общини /Кнежа, Червен бряг/ е сключен договор с оператор на съществуваща площадка, в 4 общини /Плевен, Ловеч, Луковит, Тетевен/ са въведени в действие такива площадки, като елементи от Регионалните системи за управление на отпадъците.

Въведени са в действие две нови инсталации за сепариране на смесени битови отпадъци – в РСУО Плевен и РСУО Левски /Никопол/, две площадки и една инсталация за компостиране на зелени отпадъци, разположени на територията на регионалните центрове за управление на отпадъците в Луковит, Плевен и Никопол.

Съществуващи депа за неопасни отпадъци

От депата за неопасни отпадъци на територията на РИОСВ – Плевен, заведени в регистъра на ИАОС, през отчетния период са действали 15 депа, от които 2 регионални и 13 общински депа. Последните са действали на основание §4 от ПЗР на Наредба № 6/ 27.08.2013г. до въвеждане в експлоатация на съответните нови регионални депа.

Поддържа се актуална информация относно състоянието на: въведените в действие Регионални депа; общинските депа – действащи и с прекратена експлоатация; рекултивацията на депата за битови, производствени и опасни отпадъци, на територията на РИОСВ Плевен.

През 2016г. са въведени в действие три нови регионални депа, като елементи от РСУО Луковит, РСУО Никопол и РСУО Плевен. Във връзка с това, директорът на РИОСВ Плевен е издал заповеди за преустановяване експлоатацията на 13-те общински депа в съответните региони:

- Луковит, Червен бряг, Тетевен и Ябланица – в РСУО Луковит;
- Белене, Левски и Никопол – в РСУО Левски /Никопол/;
- Плевен, Гулянци, Долни Дъбник, Долна Митрополия, Искър и Пордим – в РСУО Плевен.

Във връзка с актуалното състояние на депата, експлоатацията им и спазването на нормативните изисквания, са извършени 17 проверки на общински депа за битови отпадъци и е участвано в 5 комплексни проверки на регионалните депа. Проведени са заседания на специализиран ЕСУТ по заповед на кмета на община Плевен за разглеждане на доклад от инженерно-геоложко проучване за свлачищна деформация на Регионално депо Плевен.

През 2016г. са изготвени 8 становища за съгласуване на проекти за рекултивация на общински депа. Пет от гореизброените 13 общини имат проектна готовност за закриване и

крайна рекултивация на общинските депа за битови отпадъци, пет са в процедура по съгласуване или актуализация и три са в процес на подготовка на проектите. Одобрено е финансирането от ПУДООС на проекта за закриване и крайна рекултивация на депото в Долна Митрополия.

Проектите за крайна рекултивация на терените на закритите общински депа включват изпълнение на дейности за: техническа рекултивация на депото - етап I; биологична рекултивация на нарушения терен - етап II и отгледни мероприятия за новозасадената растителност на терена за 3-годишен период - етап III.

През 2016г. в три от общините са изпълнявани дейности/ етапи от рекултивацията на терените на закритите общински депа. Изпълнени са дейностите от втория едногодишен етап на биологичната рекултивация на терените на депата в Летница и Кнежа.

Рекултивирано депо Кнежа

Рекултивирано депо Летница

Извършени са 6 проверки по изпълнението на дейности от проекта за техническа рекултивация на старото общинско депо Ловеч, финансиран от ПУДООС.

Снимки от техническата рекултивация на депо Ловеч

Участвано е в междуведомствена комисия за окончателно приемане на биологичната рекултивация на депо Угърчин.

Депо Угърчин – изглед след завършената био-рекултивация

През отчетния период е извършван контрол и ежемесечна обработка на информацията по изпълнение задълженията на общините - собственици на депа да заплащат дължимите месечни отчисления, съгласно разпоредбите на чл.60 и чл.64 от ЗУО. На сайта на РИОСВ регулярно е публикувана тримесечната справка по чл.29 от Наредба № 7/19.12.2013г. за приведените месечни отчисления за депата в сметката на РИОСВ. Изпратени са справки по искане на МОСВ относно депонирани количества отпадъци на регионалните и общински депа, размера на определените обезпечения по чл.60 от ЗУО и фактически натрупаните обезпечения по общини за периода от 2011г. до 2016 г.

Изготвени са 6 решения за разходване на средства от натрупани отчисления в сметката за чужди средства на РИОСВ – на общите Белене, Гулянци, Левски, Никопол, Плевен, Тетевен; писмени отговори на общини относно реда за разходване на отчисления – 3 бр.; уведомления по чл.7, ал.6 и чл.22 от Наредба № 7 във връзка с въвеждане в действие на новите Регионални депа. Издадени са и 6 заповеди за намаляване отчисленията, дължими от общините по чл.64 от ЗУО.

<u>Контрол за предотвратяване нерегламентирани замърсявания (локални сметища) с отпадъци</u>

Във връзка с контрола по чистотата на пътната мрежа (чл.12 от ЗУО) са изпратени предписания до ОПУ Плевен и ОПУ Ловеч и кметовете на общини за организиране почистване на пътната мрежа.

В периода 4 април – 27 април 2016г., съгласно изготвения график, експерти на РИОСВ-Плевен са извършили 19 проверки за наличие на замърсяване с отпадъци (локални сметища) на участъци от общинска и републиканска пътна мрежа и прилежащите им територии, разположени на територията на 19-те общини.

При проверките са направени 5 предписания за почистване на открити замърсявания с отпадъци (локални сметища) на участъци от общинската пътна мрежа и прилежащите им територии, разположени на територията на 5-те общини: Белене, Долни Дъбник, Плевен, Тетевен и Троян.

През месец май са извършени 5 извънредни проверки като последващ контрол по изпълнение на направените предписания за почистване на откритите локални замърсявания. Констатирано е, че предписанията са изпълнени в срок и откритите през месец април локални замърсявания с отпадъци са почистени.

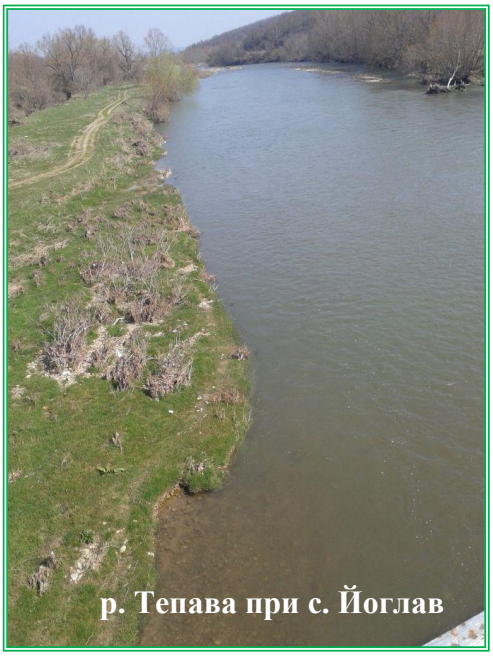
р. Тепава при с. Йоглав

На основание Заповед № РД-ОП-9/04.02.2016г. на МОСВ са изпратени предписания до кметовете на 19-те общини за предприемане мерки за недопускане замърсяване на речните легла. Създадена е организация за извършване на проверки, проведена е среща с еколозите на общините от Плевенска и Ловешка област и е изпратена информация по т.1.1. от заповедта. За периода до месец май е извършван контрол по изпълнение на предписанията – 19 проверки по поречията на реките на територията на 19-те общини. При извършените проверки в землищата на 121 селища не са установени нерегламентирани замърсявания с отпадъци в проверените участъци от речните легла. Предписанието на РИОСВ – Плевен, с изх. № 818/ 17.02.2016г., дадено на кметовете на общини е изпълнено. Предприети са мерки от страна на общинската администрация за постигане на качествен резултат за чистотата на речните корита, в сравнение с 2015 г. (когато е било установено наличие на нерегламентирани замърсявания с отпадъци на територията на 4 общини, в 11 участъка на различни речни легла). Изготвен е обобщен доклад за МОСВ по извършените проверки на територията на РИОСВ-Плевен, направените констатации, предприети мерки и резултати. Приложени са копия от съставените констативни протоколи.

р. Осъм – старото корито при гр. Летница

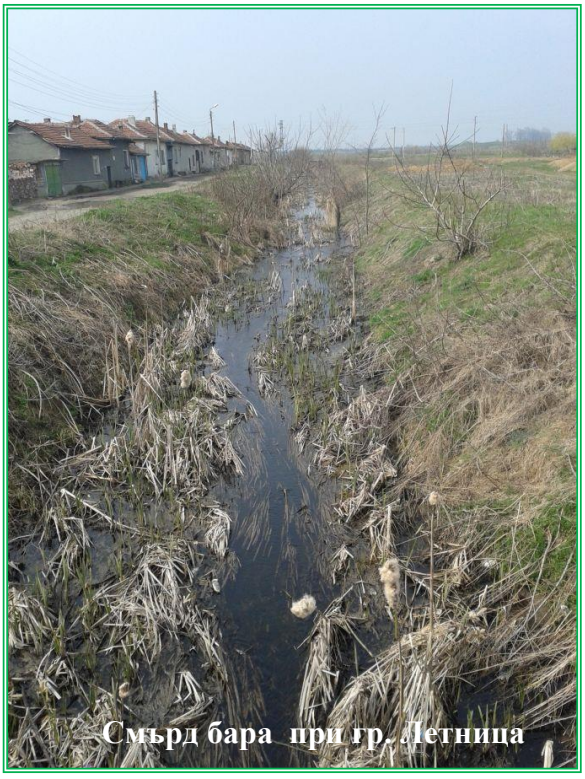
Смърд бара при гр. Летница

В последващия период от страна на РИОСВ – Плевен е извършван регулярен контрол за наличие на нерегламентирани замърсявания с отпадъци (локални сметища) в прилежащите територии на реките. В този период са извършени още 9 проверки, съчетани с реализиране на планови проверки на други обекти или с извънредни проверки по сигнали касаещи замърсявания с отпадъци, с последващ контрол по пътната мрежа. При проверките са констатирани локални замърсявания с отпадъци на три терена, разположени в близост до прилежащи територии към водни обекти. На кметовете на общините са дадени предписания с конкретни срокове за почистване на констатираните замърсявания. При извършен последващ контрол е установено, че предписанията са изпълнени и замърсените терени са почистени. За извършения контрол до 15.09.2016г. е изготвен Доклад до Зам. Министъра на МОСВ.

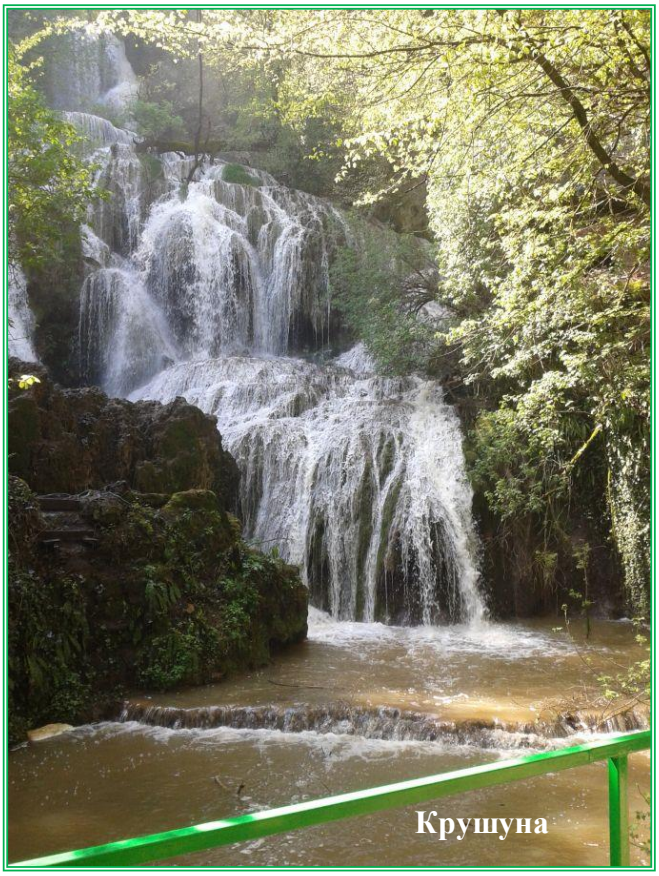
Крушуна

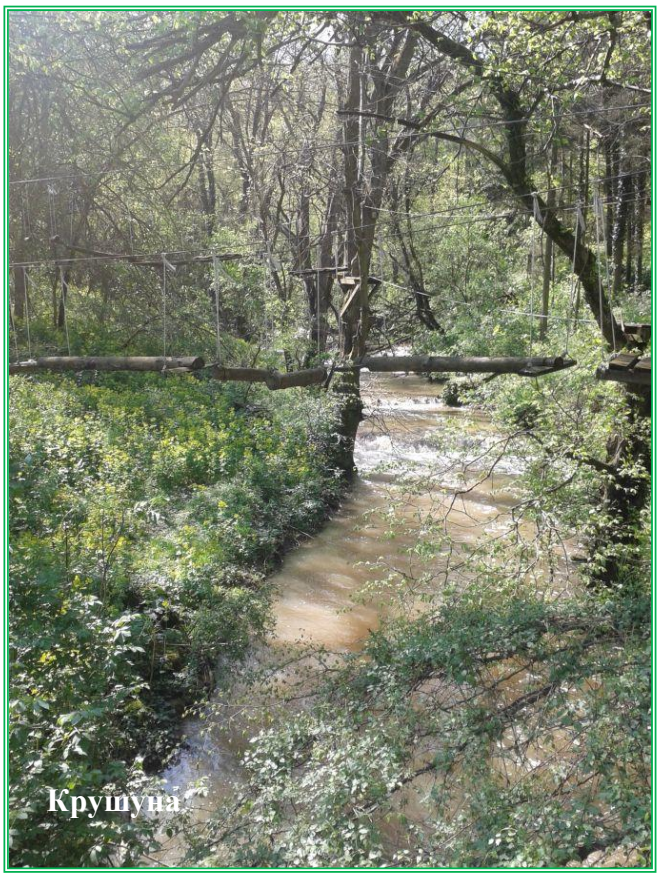
Крушуна

Управление на биоразградими отпадъци и утайки от градски пречиствателни станции

Биоразградими отпадъци са всички отпадъци, които имат способността да се разграждат по естествен път както в присъствие на кислород (аеробно), така и в отсъствие на кислород (анаеробно). Делът им варира от 30 до 40% от количеството на битовите отпадъци.

Отчитайки проблемите, свързани с депонирането на биоразградими отпадъци и глобалното затопляне, се въвеждат норми за поетапно извеждане на биоразградимите отпадъци от депата. Задължение на кметовете на общините е в програмата за управление на отпадъците за територията на съответната община да се разработят и изпълняват мерки за предотвратяване образуването, разделно събиране и оползотворяване на биоотпадъци, отчитайки специфичните условия на отделните видове населени места (големина, тип, брой жители и др.). Важен момент в разпределението на целите за намаляване количеството, в т.ч. и на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране е изготвянето на морфологичен анализ на състава и количествата на битовите отпадъци, образувани на територията на съответната община във връзка с изискванията на Наредбата за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на

биоразградимите отпадъци. В края на 2016 г., 15 от деветнадесетте общини на територията, контролирана от РИОСВ Плевен, са с изготвен окончателен доклад за морфологичен анализ на битовите отпадъци на територията на общината за четирите годишни сезона. Контролът по Наредбата и прилагане на Националната стратегия за управление на биоотпадъците в България се осъществява чрез проверка на общинските програми за управление на отпадъците.

Нараства броят на общините на територията на РИОСВ Плевен, в които е въведено фамилно компостиране. Част от компостерите са закупени по програми, финансирани от ПУДООС, други с общински средства. През 2016 г. Община Кнежа е закупила и раздала на населението 120 бр. компостери от 400 и 600 литра, Община Левски - нови 80 бр. компостери (във всички населени места на територията на Община Левски са раздадени общо 220 броя компостери). Произведеният компост се оползотворява за собствени нужди. Фамилно компостиране не се отчита при изпълнение на целите за разделно събиране на биотпадъци, но е дейност по предотвратяване образуването на биоотпадъци.

През 2016 г. РИОСВ Плевен продължи да осъществява контролна и разяснителна дейност относно управлението на биоразградими отпадъци и утайки от локални и градски пречиствателни станции. Издадени са 10 документа по чл. 35 от Закон за управление на отпадъците за дейности по третиране и транспортиране на биоотпадъци. Проверени са 42 обекта, в които се генерират и/или третират биоразградими отпадъци, градските пречиствателни станции за отпадъчни води, включително ново изградени пречиствателни станции за отпадъчни води към Общини Луковит, Червен Бряг и Белене, както и обекти с локални пречиствателни станции за отпадъчни води, генериращи и управляващи отпадъци от утайки от ПСОВ. ГПСОВ и голяма част от работещите ЛПСОВ са с биологично стъпало и съоръжения за обезводняване на генерираните утайки.

ПСОВ Луковит-третиране и предварително съхраняване на генерираните утайки от пречистване на отпадъчни води

Получените от дейността на ГПСОВ отпадъци от утайки са богати на хранителни вещества като азот и фосфор и съдържат ценни органични вещества, полезни за подобряване качеството на почвата, но могат да съдържат и тежки метали, остатъчни органични съединения и патогенни микроорганизми (вируси, бактерии и др.), което налага завишен контрол. ГПСОВ на територията на РИОСВ Плевен извършват ежегодни анализи на утайките по реда на Наредбата за реда и начина за оползотворяване на утайки от пречистването на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието, но и през 2016 г. няма данни за оползотворени утайки от пречистване на отпадъчни води. Няма търсене на утайки от ПСОВ, поради все още високото им водно съдържание, често и не докрай протекли аеробни и анаеробни процеси. Алтернативи за оползотворяването на утайките след третиране са рекултивация, използването им като енергиен ресурс, органичен субстрат, влагане в строителен материал и др. С въвеждането на Наредбата за третиране на биоотпадъците, се дава възможност за използването им при производството на компост и ферментационен продукт.

На територията на РИОСВ Плевен две фирми произвеждат компост за собствени нужди - от собствени дървесни и зелени отпадъци и слама от селското стопанство. През 2016г. са въведени в експлоатация две нови площадка за компостиране на биоразградими отпадъци – на Регионална система за управление на отпадъците в регион Левски /Никопол/, площадка Санадиново и на Регионален център за управление на отпадъците гр. Луковит, отделена е рециклируема фракция на Регионален център за управление на отпадъците гр. Плевен и са събрани „зелени отпадъци“. Стартира процедура за проектиране и изграждане на компостиращи инсталации и на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци на РСУО регион Троян. На компостната площадка на РЦУО гр. Луковит са постъпили отпадъци само от Община Луковит. На площадките на РСУО гр. Плевен и в с. Санадиново към РСУО в регион Левски /Никопол/ се компостират „зелени” отпадъци и биоразградими отпадъци, получен след сепариране на постъпилите ТБО. Съгласно отчет на Община Никопол по Програмата за управление на отпадъците (ПУО) за 2016 г на площадката в с. Санадиново (общ. Никопол) на РСУО регион Левски /Никопол 44% от приетите битови отпадъци (без „зелени”) са компостирани.

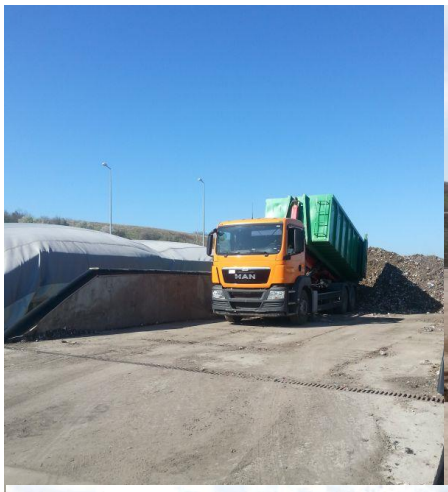

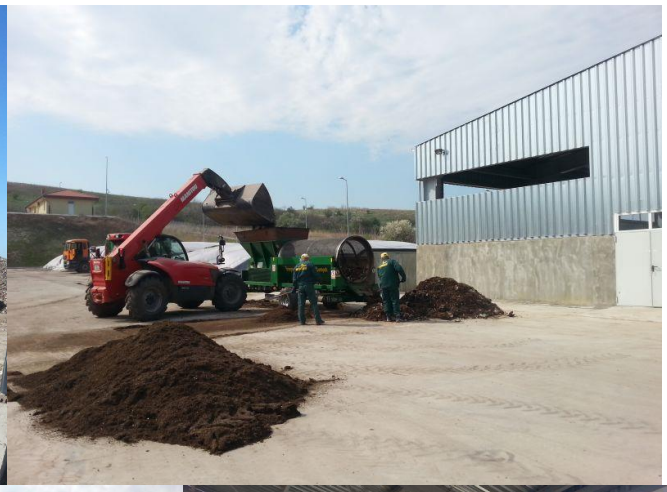

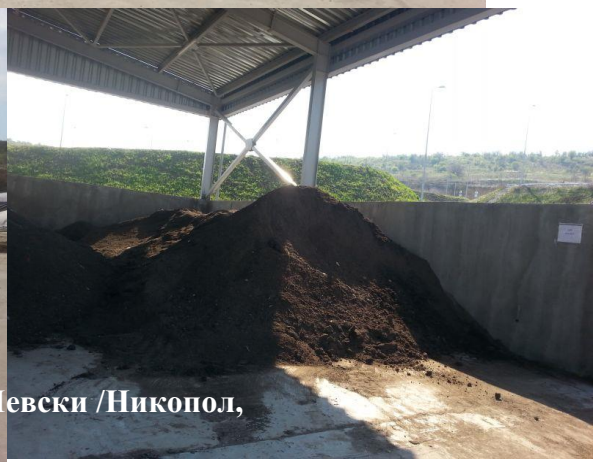

Компостна площадка на РСУО регион Левски /Никопол, площадка Санадиново

36,9% е отделената рециклируемата, вкл. компостируема фракция на РСУО гр. Плевен (съгласно отчета по ПУО на общ. Плевен за 2016г.). През 2016 г. стартира процедура за проектиране и изграждане на компостиращи инсталации и на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци на РСУО регион Троян.

За използване на компоста за собствени нужди, както и за правото за предоставянето му на друго лице е необходим анализ по заложени в Наредбата за третиране на биоотпадъците показатели. През 2016 г. ИАОС организира и проведе семинар за обмяна на опит по прилагане на законодателството на ЕС по управление на отпадъците, както и по пробовземане и анализ по проект „Обмяна на опит за създаване на система и организация за осигуряване на качество на компоста"

3. Строителни отпадъци

През 2016 г. на територията на РИОСВ Плевен няма изградени специализирани депа и стационарни инсталации за третиране на строителни отпадъци.

Документ по чл.35 от ЗУО за третиране на строителни отпадъци притежават 3 юридически лица – на ЕТ „Евстати – Евстати Димитров" е издадено разрешение по реда на чл.67 от ЗУО за дейности с кодове R10 и R12; на „Евробилд" ООД и „Ростер" ООД са издадени регистрационни документи за дейности R5, R12 и R13. Дейностите могат да бъдат извършвани на временни строителни площадки, собственост на възложителите на услугата, въз основа на писмен договор. През отчетния период дейност на територията на РИОСВ Плевен с мобилни трошачки са извършвали ЕТ „Евстати – Евстати Димитров" и „Ростер" ООД.

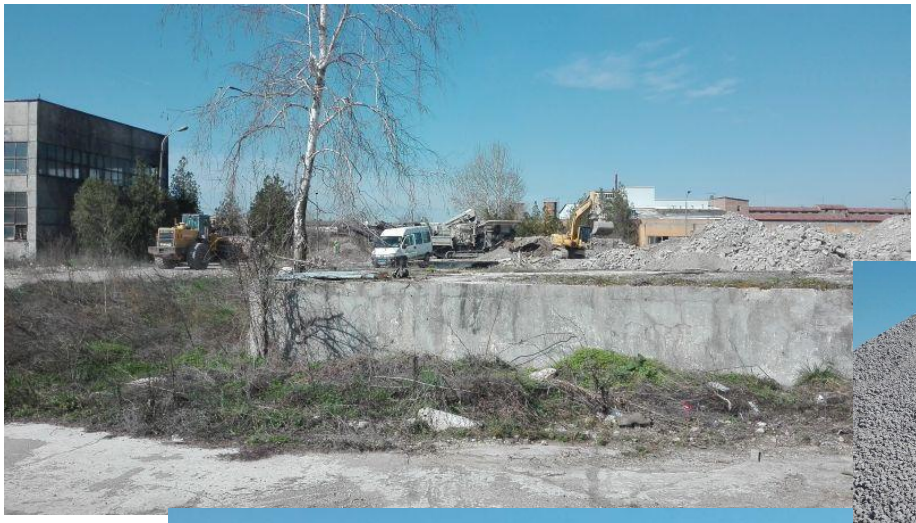

Мобилна инсталация за третиране на строителни отпадъци

4. Производствени и опасни отпадъци

РИОСВ Плевен извършва контролна дейност по управление на отпадъците съгласно утвърден от Министъра на околна среда и водите годишен план, изготвен на база оценка на риска на обектите и изискванията на Закона за управление на отпадъците и поднормативните актове по прилагането му. Основен критерий за оценка на риска на обектите по фактор Отпадъци е количеството генерирани производствени и опасни отпадъци. Предвид на това, че с влизане в сила на Наредба № 1 за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри, операторите не докладват годишните количества генерирани и третирани отпадъци в РИОСВ, с е изискана информация от ИАОС за генерираните отпадъци от лица, извършващи дейности на територията на РИОСВ Плевен през последната докладвана година - 2015. На база получената информация от ИАОС и наличната в инспекцията база данни за издадени разрешителни и регистрационни документи, постъпили жалби и сигнали, съставени актове за установяване на административно нарушение и др., е изготвена обобщена оценка на риска на обектите по фактор отпадъци за 2016г. С "висок" риск са определени оператори, които генерират над 50 т/г. опасни отпадъци и/или над 1000 т/г. неопасни. За ежегоден контрол, в годишния план са включени и лица с издадени разрешения по чл.67 от Закона за управление на отпадъците, със съставени АУАН и др. – 139 бр. Със "среден" риск са определени оператори, които генерират между 5 и 50 т/г. опасни отпадъци и/или от 100 до 1000 т/г. неопасни. На контрол през 2-3 години подлежат и лица с издадени регистрационни документи, с издавани по-голям брой предписания и др. – 38 бр. При генериране на опасни отпадъци в количество до 5 т/г. и/или на неопасни – до 100 т/г. обектите са определени като попадащи в категория с "нисък" риск, подлежащи на контрол през интервал над 3 години – 53 бр. – в това число са основно обекти, подлежащи на контрол по Наредбата за реда и размера за заплащане на продуктова такса за продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци.

Извънпланови проверки се осъществяват във връзка с подадени жалби и сигнали, по искане на други институции, за осъществяване на последващ контрол и др.

На контрол подлежат условията, при които се извършва съхраняването и третирането на отпадъците. В законодателството са формулирани и задължения за водене на отчетност по отпадъците, които целят да се осигури максимално пълна информация за пътя на отпадъците от генерирането до оползотворяването или обезвреждането им. Задълженията за подаване на информация към компетентните органи (РИОСВ, ИАОС) се отнасят за всички фирми, извършващи дейности с отпадъци, включително и фирмите, които в резултат от дейността си генерират опасни и/или производствени отпадъци. Отчетността изисква документиране на количествата и видовете отпадъци, както и дейностите, извършвани с тях.

Осъществена контролна дейност на обекти, генериращи и третиращи производствени, опасни отпадъци, битови и строителни отпадъци

През 2016 г. са извършени 484 проверки на обекти, генериращи и третиращи производствени, опасни, битови и строителни отпадъци. От тях:

- 405 са индивидуални проверки;
- 79 са комплексни проверки, от които:
- 58 - по повече от един компонент или фактор на околната среда и
- 21 - на обекти с издадени комплексни разрешителни.

При проверките са дадени 238 предписания за привеждане на дейностите по третиране на отпадъци в съответствие с екологичните изисквания, от които:

- 198 са дадени при индивидуални проверки;
- 39- при комплексни проверки по повече от един компонент или фактор на околната среда и
- 1 - при проверки на обекти с издадени комплексни разрешителни.

От тях 236 са изпълнени, 1- неизпълнено (съставен АУАН през 2017 г.) и 1 е с неизтекъл срок към края на 2016 г.

Общият брой извършени индивидуални и комплексни проверки по повече от един компонент или фактор на околната среда (463 бр.) са със 188 бр. повече от планираните за отчетния период - 275 бр. От извършените 185 извънредни проверки, 8 са по постъпили жалби, 16 – по постъпили сигнали, 50 – по заповед на МОСВ, 33 – по искане на МВР, 52 – за осъществяване на последващ контрол по дадени предписания и 26 – други (19 във връзка с подадени заявления за издаване на документи по чл.35 от ЗУО, 1 – контрол на условия от издадено разрешение за дейности със строителни отпадъци на площадка на генератора, 3 – проверки във връзка с преустановяване образуване на отпадъци и прекратяване на класификацията им и 3 – идентифицирани нови обекти).

Основанията за извършване на извънредните проверки в процентно изражение са дадени в следната графика:

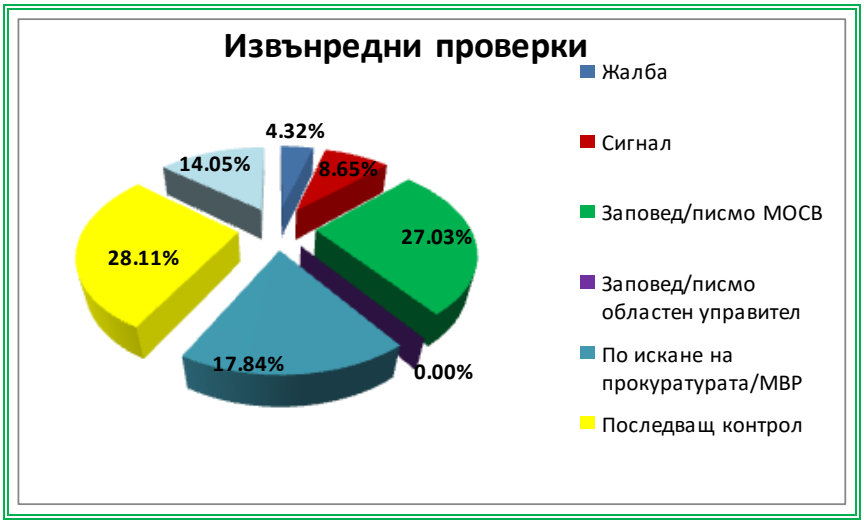

Проверките за осъществяване на последващ контрол и по заповед/писмо на МОСВ са основание за извършване съответно на 28,11% и 27,03 % от общия брой извънредни проверки по управление на отпадъците през 2016г. Проверките по искане на МВР и по постъпили жалби и сигнали съставляват съответно 14,05% и 12,97%. В графа „Други“ (17,84%) най-голям дял се пада на проверките по подадени заявления за издаване или прекратяване на документи по чл.35 от ЗУО.

В сравнение с 2015 г., през 2016 г. са извършени по-малко проверки – 484 бр. спрямо 591 бр. поради това, че на база систематична оценка на риска по-малко обекти са планирани за контрол, прилаган е комплексен подход при извършване на проверките, в т.ч и по постъпили жалби и сигнали и др.

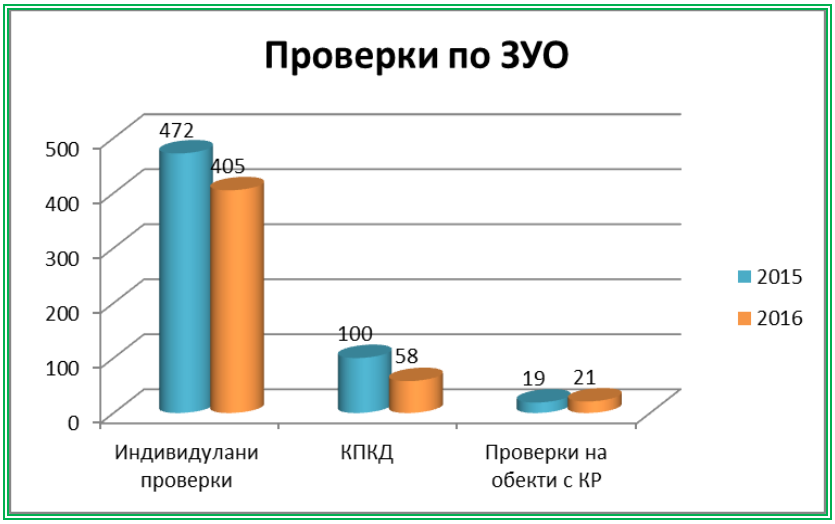

Разрешителен и регистрационен режим за дейности с отпадъци

РИОСВ Плевен има разработени 6 процедури, регламентиращи реда и начина за издаване, изменение и допълнение и прекратяване на документи по чл.35 от Закона за управление на отпадъците. При разглеждане на заявления за издаване на разрешителни и регистрационни документи по реда на ЗУО, като част от описаните по-горе процедури, експертите и директор дирекция „Контрол на околната среда“ попълват контролен лист, в който се отразява съответствието на подадените документи с нормативните изисквания. С цел осъществяване ефективен контрол от страна на директора на инспекцията относно спазването на сроковете за издаването на документите с нормативно определените, директор дирекция КОС попълва електронен регистър „Контрол на разрешителния режим” във всеки етап от процедурите по издаване на документите по чл.35 от Закона за управление на отпадъците.

През 2016 г. са разгледани 35 преписки, касаещи издаване на разрешения за дейности с отпадъци по чл.67 от ЗУО. Издадени са 15 нови разрешения, 12 - за изменение и допълнение и 1 отказ за издаване на разрешение. По заявление на оператора са прекратени 5 разрешения. Една преписка е прекратена по реда на АПК.

Разгледани са 37 заявления за извършване на регистрация и издаване на регистрационни документи за третиране и транспортиране на отпадъци. Издадени са 28 документи, от които 18 нови и 19 - за изменение и допълнение на регистрационни документи. От издадените регистрационни документи 8 са за дейности по третиране и 29 – за транспортиране на отпадъци. Документите са разгледани в нормативно определените срокове.

Броят на издадените през 2016 г. година разрешения за дейности с отпадъци е съпоставим с издадените през 2014 г. и 2015 г., броят на издадените регистрационни документи за третиране на отпадъци е намалял значително, а за събиране и транспортиране на отпадъци е съпоставим спрямо предходните 2 години., което е отразено на следната графика:

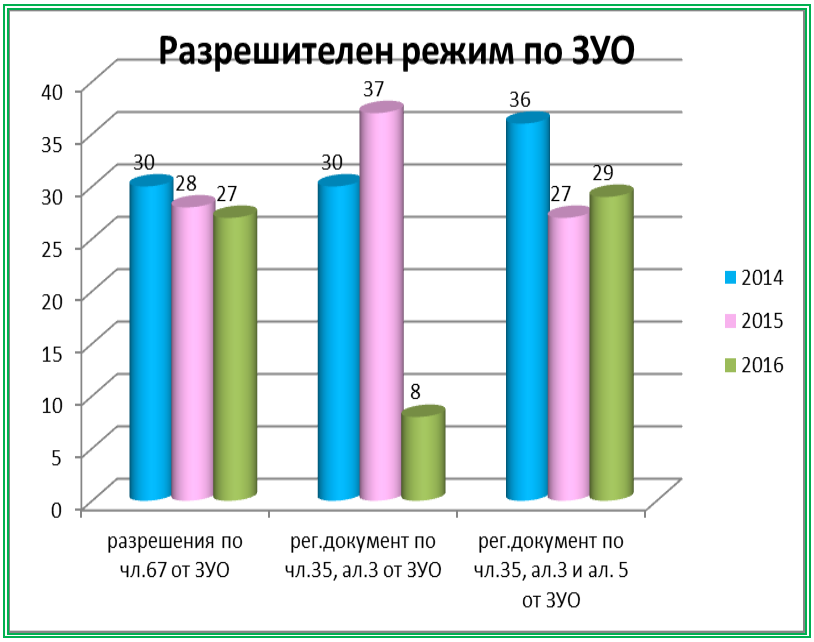

Класификация на отпадъци, основно охарактеризиране на отпадъци, отчетни книги по управление на отпадъците и идентификационни документи за транспорт на опасни отпадъци

Класификация на отпадъците си са извършили 118 оператора. Заверени са 433 работни листа. Работните листа са отразени в база данни с цел осъществяване на контрол от страна на експертите. Прекратена е класификацията на 40 отпадъка на 6 оператора.

Разгледани са 17 доклади от основно охарактеризиране на отпадъците, за 14 от тях са издадени становища, 3 са върнати за корекция и/или представяне на допълнителна информация.

Заверени са 246 отчетни книги за отпадъци.

Към 31.12.2016 г. са постъпили и проверени 4625 идентификационни документи за транспорт на опасни отпадъци. С цел по-ефективно проследяване движението на отпадъците, информацията от идентификационни документи е въведена в Excel формат.

Съоръжения за третиране на отпадъци:

На територията на РИОСВ Плевен, следните оператори притежават инсталации и съоръжения за третиране на производствени и опасни отпадъци в т.ч. и за предварително третиране преди депониране и/или оползотворяване:

Инсталации за третиране на отпадъци от хартия и картон, пластмаса, стъкло

„Джи Еф Еф“ АД е оператор на Промишлена инсталация за производство на хартия. С комплексно разрешително № 430-Н1/2014г. на дружеството е разрешена дейност R3 (рециклиране/възстановяване на органични вещества, които не са използвани като разтворители, включително чрез компостиране и други процеси на биологична трансформация) на хартиени и картонени отпадъци в общо количество до 20 000 т/г.

„СИС” ЕООД, (Разрешение № 08-ДО-300-00/2013г.), „Унитрейд-БГ” ООД, (Разрешение № 08-ДО-298-01/2016г.), „Феникс ЛВ“ ЕООД (разрешение № 08-ДО-310-03/2016 г.) „Есмос” АД (регистрационен документ № 08-РД-129-01/2015г.), „Глобъл Рециклинг” ООД (регистрационен документ № 08-РД -237-01/2015г.), „Тайреко“ ООД (регистрационен документ № 08-РД -236-01/2015г) „АМ Пласт 2010” ЕООД (регистрационен документ № 08-РД-230-00/2014г.) и др. имат издадени документи по Закона за управление на отпадъците за третиране на пластмасови отпадъци, в т.ч отпадъци от опаковки чрез процеси като мелене, пресоване, гранулиране и/или шприцване, бластване.

„Евроимпекс Варна” ЕООД, Плевен (регистрационен документ № 08-РД -174-02/2014г.) „Ванекс” ЕООД, (разрешение № 08-ДО-317-00/4.4.2013.) и др., извършват сортиране и балиране на отпадъци от опаковки.

„Феникс Инверс“ ООД има изградена инсталация (цех) за ротационно леене на полиетилен (ниска плътност – високо налягане) с възможност за използване на регранулат и притежава пресоваща и балираща машина за хартиени и картонени отпадъци.

„Рубин Трейдинг” АД е оператор на Инсталация за производство на амбалажно стъкло от стъклени отпадъци във ванни пещи – 2 бр. с капацитет 280 т/24 часа,/ 165,6 т/24 часа, за което има издадено комплексно разрешително КР 127-Н1/2010 г.

„КАМ” ООД е оператор на инсталация за получаване на алуминиев сулфат от алуминиев хидроокис, получен чрез извличане на алуминий от композитни опаковки. Притежава разрешение № 08-ДО-347- 01/2014г.

Инсталации за третиране на излезли от употреба гуми

„Златна Панега цимент” АД оползотворява производствени и опасни отпадъци в т.ч излезли от употреба гуми чрез: изгарянето им като алтернативно гориво при температура, достигаща до 2000 ^{o}C в 2 бр. ротационни пещи с капацитет 1750 т/24 часа всяка. „Златна Панега цимент” АД използва отпадъци и като добавки към клинкера и цимента, за което има издадено комплексно разрешително №76-Н0-И0-А2/2014г. Дружеството е оператор и на шредерна инсталация, в която се извършва предварително третиране на отпадъци за получаване на RDF-горива.

„Енеркемикал” ЕООД има издадено разрешение № 08-ДО-307-01/03.9.2013г. за пиролиза на излезли от употреба гуми в инсталация „Пиротекс” с капацитет 1500 т/г. В резултат на пиролизния процес могат да се получават пиролизно масло, пиролизен газ, твърд остатък и метални отпадъци. Към момента инсталацията не е въведена в експлоатация.

„Въбелгум” ЕООД извършва регенериране на излезли от употреба гуми в инсталация, включваща престъргваща машина, камера за сушене на гумата след автоматично нанасяне на адхезив; бандажна машина за полагане на протектор; разтягаща машина за полагане на

вулканизационна риза и 2 бр. автоклава за вулканизация. Дружеството работи на ишлеме. Притежава регистрационен документ за третиране на отпадъци №08-РД -272-00/2015г.

Инсталации за третиране на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти

„Полихим СС" ЕООД регенерира отработени масла и отпадъчни нефтопродукти в Инсталация за регенериране на отработени масла в количество над 10 тона/денонощие, за което има издадено комплексно разрешително КР № 440-Н1/2015г. Оператор на инсталация за регенериране на отработени масла чрез вакуум дестилация с капацитет 9,6 т/24 часа, 3500 т/г. е и „Мотор ойл енд трейдинг" ООД.

„Рафинерия Плама" АД, притежаващо комплексно разрешително КР № 21-Н0-И1-А1/2011, е оператор на трифазна центрофуга с капацитет 9 т/24 часа за предварително третиране (обезводняване) на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти.

Леярни за черни и цветни метали

Издадени разрешения по реда на Закона за управление на отпадъците за претопяване на отпадъци от черни метали имат: „Осъм" АД, решение № 08-ДО-333-01/17.12.2013 г. за претопяване на отпадъци от черни метали в 4 бр. индукционни пещи и „Метаком СЛЗ Инвест" АД, решение № 08-ДО-349-02/21.01.2015 г. – в електродъгови пещи-2 бр. и индукционни пещи - 2бр.

Издадени разрешения за претопяване на отпадъци от цветни метали имат: „Алуком", разрешение № 08-ДО-301-00/28.02.2013г. за претопяване на алуминиеви отпадъци в 5 бр. индукционни пещи МТГ (3 основни, 2 резервни), с честота 1000 Hz, капацитет 500 кг/ч и мощност 500 KW и последващо леене на детайли и „Феникс Инверс" ООД, оператор на Инсталация за производство на алуминиеви сплави на блокчета от алуминиеви отпадъци, включваща два броя пламъчно отражателни пещи (отворен тип) с капацитет 5 т/24 часа за двете пещи, за което има издадено комплексно разрешително КР 439-Н0/2012.

Инсталации за третиране на дървесни отпадъци и слънчогледова люспа

Голям брой фирми на територията на РИОСВ Плевен извършват изгаряне на дървесни отпадъци и слънчогледова люспа с оползотворяване на енергията за производствени нужди и отопление - „Велде България" АД гр.Троян, „Хармония ТМ" АД гр.Тетевен, „Тоникс 96" ООД гр.Троян, „Гадевски" ООД гр. Троян; „Савел" ЕООД гр.Троян; „Грос Мебел" ЕООД гр. Тръстеник, Кооперация „Обнова"с. Черни Осъм, „Уолтопия" ООД гр.Летница, „Мебеликс" ООД гр. Троян; „Атлант БГ" ЕООД гр.Троян, „Явор ДД" ЕООД гр.Тетевен, ЕТ „Елимекс – Иван Радевски", „Тера арт 2001" ЕООД и др. (изгаряне на дървесни отпадъци) и „Растителни масла" ООД гр.Плевен; „Олива"АД гр.Кнежа; „Златен лъч" ООД гр. Долни Дъбник,"Олина 2000" ООД гр. София, пл. гр. Тетевен и „Звезда" АД, Д. Митрополия (изгаряне на слънчогледова люспа).

Брикетиране на дървесни и растителни отпадъци извършват „Плевен Булгартабак" АД, „Евро Трейд Кънсалтинг" ЕООД, „ХМ" ООД, „ИТА България" ЕООД и др.

Инсталации за третиране на текстилни отпадъци

Регенериране на текстилни отпадъци извършват „Ретекс" АД, "(рег. док.№ 08-РД -209-02/2015г.) „Витекс" АД"(рег. док.№ 08-РД -292-00/2015г.) и ЕТ „Дочо Ковачев" (рег. док. № 08-РД-258-01/2015г.). Най-общо процесите на регенериране включват нарязване, разчепкване, балиране.

Инсталации за третиране на утайки

ГПСОВ, ВиК „Стенето" Троян; ГПСОВ, ВиК Плевен ГПСОВ и ВиК Ловеч – извършват обезводняване и уплътняване на генерираните от дейността им утайки. Изградените ПСОВ в гр. Кнежа, Ябланица, Луковит, Червен бряг, с. Глогово, общ. Тетевен имат съоръжения за обезводняване на генерираната утайка.

„Глазура” ЕООД рециклира отпадъчни керамични изделия, тухли, керемиди, плочки и строителни материали (след термично обработване) и утайки от пречистване на отпадъчни води от производство на глинени изделия чрез сортиране, смилане в топкова мелница с капацитет 2 т/ден; смесване на отпадъчния материал с естествени минерални суровини и изпичане на формованите керамични изделия в електро пещ.

Инсталации за третиране на биоотпадъци

„Оранжерии Гимел II” ЕООД, произвежда компост за собствени нужди чрез компостиране в купове, по закрит способ;

Инсталация за компостиране на обект Регионален център за управление на отпадъците гр. Плевен - компостиране на „зелени” и биоразградими отпадъци след сепариране на ТБО, в експлоатация от 2016 г.;

Инсталация за компостиране на обект Регионална система за управление на отпадъците в регион Левски/Никопол/ - компостиране на „зелени” и биоразградими отпадъци след сепариране на ТБО, в експлоатация от 2016 г.;

Инсталация за компостиране на обект Регионален център за управление на отпадъците гр. Луковит - компостиране на „зелени” отпадъци, в експлоатация от 2016 г.;

В две населени места на територията на РИОСВ Плевен се работи по програми за домашно компостиране, финансирани от ПУДООС:

- гр. Априлци, общ. Априлци, обл. Ловеч - Раздадени са 200 броя биокомпостера.
- с. Рибарица, общ. Тетевен, обл. Ловеч - Раздадени са 193 броя биокомпостера.

От 2013 г. е въведено фамилно компостиране и в общините Ловеч, Левски и Долни Дъбник, като компостерите са закупени с общински средства. През 2016 г. са закупени компостери и от Община Кнежа, броят на компостерите в Община Левски е увеличен с 80 бр., Произведеният компост се оползотворява за собствени нужди.

Инсталации за обезвреждане на болнични отпадъци

УМБАЛ „Д-р Георги Странски“ ЕАД притежава разрешение № 08-ДО-367-00/10.12.2015 за обезвреждане на опасни болнични отпадъци (без кръв и кръвни съставки). Обезвреждането включва шредиране на болничните отпадъци и последващото им автоклавиране.

Отпадъци от черни и цветни метали

На територията на РИОСВ Плевен дейности с отпадъци от черни и цветни метали са разрешени на 54 площадки, вписани в документи по чл.35, ал.1, т.1 от ЗУО. През 2016 г. са извършени 62 проверки, от които 55 индивидуални и 7 комплексни по повече от един компонент или фактор на околната среда. Част от проверките са извършени в рамките на специализирани полицейски операции с участието на служители на ОД на МВР и ТД на НАП. Обект на контрол е разделното съхранение на ОЧЦМ, воденето на отчетност, наличието на ефективно видеонаблюдение и др. При проверките са дадени 17 предписания, които са изпълнени.

Осъществяван е и контрол върху своевременното предоставяне на продължени или подновени банкови гаранции. До фирмите, осъществяващи дейност с ОЧЦМ, са изпратени 14 писма-предписания за представяне на продължени или подновени банкови гаранции в периода 1 месец преди изтичането им. На банките-гарант са върнати 62 банкови гаранции след изтичане срока им на валидност или отпадане на нормативната необходимост от представянето им в РИОСВ Плевен. Движението на банковите гаранции е отразено в Регистъра на банковите гаранции, получени по чл.69, ал.2 от Закона за управление на отпадъците.

Контрол на търговци и брокери на отпадъци

През 2016 г. е осъществен контрол на „Надин Комерс 456” ЕООД и „Мери-Лу” ЕООД, вписани под номера съответно 56 и 104 в Регистъра на търговците и брокери на отпадъци, поддържан от ИАОС. Не са констатирани несъответствия.

Контрол, свързан с изискванията на Регламент 1013/2006 относно превози на отпадъците по трансграничен превоз на отпадъци

През 2016 г. е извършена извънредна проверка на дружество, осъществяващо трансграничен превоз на отпадъци – електронен скрап от Република Македония. Не са установени несъответствия по отношения на документите, касаещи превоза на отпадъците. Констатирано е неизпълнение на задължение на дружеството по чл.44, ал.2 във връзка с ал.1 и от Закона за управление на отпадъците, касаещо хронологичност при водене на отчетност за отпадъците, за което е съставен АУАН.

Негодни и излезли от употреба продукти за растителна защита

И през 2016 г. специално внимание е отделено на местата (складове, контейнери Б-Б куб и централизирани складове) за съхранение на негодни и излезли от употреба продукти за растителна защита (негодни ПРЗ) на територията на област Плевен и Ловеч. През месец февруари 2016 г., в РИОСВ – Плевен са проведени работни срещи с представители на общините от Плевенска и Ловешка област, на територията, на които са разположени складовете/Б-Б кубовете за съхранение на негодни ПРЗ, с участието на представител на БДДР Плевен. На срещите е обсъдено състоянието на обектите за съхранение на негодни ПРЗ и необходимостта от предприемане, за тези в лошо състояние, на спешни мерки за привеждането им в съответствие с нормативните изисквания. Акцентирано е върху задълженията на общинските органи за предприемане на конкретни мерки за обезопасяване на складовете и недопускане замърсяване на околната среда.

Извършени са 44 проверки, в присъствието на представители на съответната общинска администрация и на БДДР Плевен (за складове в близост до водни обекти) на складовете/Б-Б кубовете с висок/среден риск на опасност. Дадени са 66 предписания, в т.ч. за писмено уведомяване на РИОСВ Плевен за намеренията на общината относно изпълнение на предписание за обезопасяване на съответния склад за негодни ПРЗ или предаването им за обезвреждане. При неизяснена собственост на склада, предписанията са дадени на кмета на съответната община по Закона за управление на отпадъците. По изпълнение на дадените предписания са извършени 24 проверки, последващ контрол на 24 склада, в т.ч. и на складовете, за които е предоставена информация, че негодните ПРЗ са предадени за обезвреждане и същите са санирани.

В резултат на извършените през 2016 г. проверки и дадени предписания, на място и с писма е променено състоянието на 23 склада за негодни и излезли от употреба продукти за растителна защита на територията на РИОСВ Плевен:

- негодните ПРЗ от 4 склада са предадени за последващо третиране и складовете са санирани;
- негодните ПРЗ от други 2 склада са преопаковани, складовете са санирани и негодните ПРЗ са събрани в един склад;
- извършени са ремонтни дейности на 17 склада, с цел обезопасяване на същите;
- на голяма част от складовете са подновени знаците за опасност.

За изпълнение на предписанията е търсено съдействие по компетентност и от Областните управители на Област Плевен и Ловеч, Окръжна прокуратура Плевен, МЗХ.

Изпратени са писма до кметовете на 16 общини (10 в област Плевен и 6 в област Ловеч), на територията на които има складове, включени в проект „Екологосъобразно обезвреждане на излезли от употреба пестициди и други препарати за растителна защита с изтекъл срок на годност" по Българо-Швейцарската програма за сътрудничество, с предписания за:

- изготвяне и представяне в РИОСВ Плевен мерки за осигуряване на безопасно законосъобразно съхранение на негодните и излезли от употреба продукти за растителна защита в складовете за негодни и излезли от употреба продукти за растителна защита (ПРЗ), намиращи се на територията на общината;

- регулярно (1 път в месеца и при необходимост от предприемане на мерки) предоставяне в РИОСВ Плевен на информация за изпълнение на набелязаните от Общината мерки.

В РИОСВ Плевен се поддържа актуална база данни за състоянието на складовете, включително централизирани и контейнери тип Б-Б куб, собствеността им, извършена класификация на отпадъци от ПРЗ, документи за извършени дейности с отпадъци от ПРЗ, включително ремонт на складове и огради, охрана и контрол, извършени проверки - планови и от комисии. Поддържа се и информация за водената кореспонденция с институции - доклади, справки, изпращане на информация за решаване по компетентност, писма във връзка с уточняване на собствеността, заповеди, постановления на Прокуратура, сигнали и други.

5. Болнични отпадъци:

Наредба № 1 от 09.02.2015 г. за изискванията към дейностите по събиране и третиране на отпадъците на територията на лечебните и здравните заведения дефинира две категории медицински отпадъци:

Отпадъци от лечебни и/или здравни заведения, които не притежават опасни свойства

Към тях се отнасят битовите отпадъци; хартия и картон, пластмаса, вкл. опаковки; стъклени и пластмасови банки от физиологични разтвори, които не са използвани в системи за кръвопреливане или други вливания на пациент; ампули и флакони с изключение на тези от използвани ваксини и цитотоксични и цитостатични лекарствени продукти; метални опаковки с изключение на тези, съдържащи остатъци от опасни вещества/смеси или замърсени с опасни вещества/смеси; превръзки, гипсови отливки, спално бельо, облекло и бельо за еднократна употреба, които не са замърсени с биологични течности, и памперси с изключение на отпадъци, образувани от дейността на изолаторите в инфекциозните отделения/клиники и лаборатории за особено опасни инфекции; хранителни биоотпадъци с изключение на отпадъци от храни от инфекциозни болници и клиники/отделения. Всички те се приравняват към битовите отпадъци и могат да се третират чрез общинските системи за сметосъбиране и сметоизвозване.

Опасни отпадъци от лечебни и/или здравни заведения

Към тях се отнасят биомедицинските отпадъци, включващи биологичните медицински отпадъци, лабораторни отпадъци, отпадъци, замърсени с кръв и биологични течности; отпадъци от остри предмети и опадъци, съдържащи опасни химични вещества/смеси.

Генераторите на опасните отпадъци имат задължение да ги съхраняват на определено място в болничното заведение, отговарящо на редица критерии включващо ограничен достъп, подходяща настилка и стени и осигуряване на специални съдове и в последствие да ги обезвреждат и/или предават обезвреждане.

РИОСВ Плевен осъществява контрол върху воденето на отчетните документи по Наредба № 1 от 2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри; наличието на писмени договори с лица, които притежават съответния документ по чл. 35 ЗУО и които извършват транспортиране на отпадъците извън територията на заведенията по чл. 1, ал. 1 и/или тяхното третиране; класификацията на отпадъците съгласно изискванията на Наредба № 2 от 2014 г. за класификация на отпадъците, вторичното опаковане и обозначаване на отпадъците и предаването им за третиране; изпълнението на условията в разрешенията за дейности с отпадъци.

На територията на РИОСВ Плевен се осъществява третиране на болнични отпадъци в автоклавна инсталация в “УМБАЛ Д-р Георги Странски” ЕАД. Обезвреждането на болничните отпадъци става чрез автоклавиране, процес основаващ се на стерилизация с наситена пара при висока температура и налягане.

В лечебните и здравните заведения е въведена система за разделно събиране на отпадъците от медицинската дейност. Води се отчетност на генерираните и предадени за обезвреждане отпадъци, съгласно изискванията на Наредба №1/2014г.. Предаването им за

последващо третиране се извършва по договор с лица, притежаващи документ по чл. 35 от Закон за управление на отпадъците.

При извършените през годината проверки не са констатирани нарушения на изискванията за третиране на болнични отпадъци.

6. Масово разпространени отпадъци

Масово разпространени отпадъци са отпадъците, които се образуват след употреба на продукти от различни източници и поради своите характеристики изискват специално управление. Към тях се отнасят отпадъците от опаковки и полимерни торбички, негодните за употреба батерии и акумулатори, излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване, излезлите от употреба моторни превозни средства, отработените масла и отпадъчни нефтопродукти и излезлите от употреба гуми.

Отпадъци от опаковки

От всички масово разпространени отпадъци, най-видимо е нарастването на количеството на образуваните отпадъци от пластмасови опаковки. Изграждането и функционирането на системите за разделно събиране на отпадъците от опаковки, увеличаване дела на рециклирането и енергийното им оползотворяване спрямо депонирането им и активното участие на обществото в предотвратяване на нерегламентираното им изхвърляне, би ограничило тяхното негативно въздействие.

Отпадъците от полимерни торбички също се третират като масово разпространени отпадъци. Съгласно Наредбата за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса, такава се заплаща за брой полимерна торбичка от лицата, които ги пускат на пазара, с което се цели потреблението на пластмасови опаковки да намалява и да се стимулира многократната употреба на други разновидности – текстилни, биоразградими и др. С предприетите мерки се очаква, потреблението на найлонови торбички бъде ограничено. С цел постигане на по-голяма проследимост и ограничаване на нерегламентирания внос на полимерни торбички, лицата, които пускат на пазара полимерни торбички имат задължение да докладват в Изпълнителната агенция по околна среда количествата, пуснати от тях на пазара.

През 2016г. са извършени 59 проверки на лица, пускащи на пазара опаковани стоки, в.т.ч:

– Извършени са 8 извънредни проверки на лица, които не са изпълнили задълженията си по чл. 14 от ЗУО за 2015г. Осъществен е контрол по изпълнение на заповедите на министъра на околната среда и водите - дадени са предписания за заплащане на дължимата продуктова такса в ПУДООС;

– Проверени са 2 търговски обекта за пускане на пазара на полимерни торбички относно изпълнение на задълженията им по чл. 14 от ЗУО, наличие на изградена депозитна или друг вид система за многократна употреба на опаковки и приемане обратно без заплащане от крайните потребители на използваните опаковки;

– Извършени са 2 проверки на подизпълнители на организации по оползотворяване на отпадъци от опаковки.

От извършената през 2016г. контролна дейност на обекти, генериращи и извършващи дейности по съхраняване и предварително третиране на масово разпространени отпадъци от опаковки се констатира следното:

– Установено е реално събиране на отпадъци от опаковки. Събраните отпадъци се съхраняват разделно преди предаване за последващо третиране;
– Води се отчетност за събраните, съхранени и предварително третирани отпадъци;
– На територията на РИОСВ-Плевен няма лица, изпълняващи индивидуално задълженията си по чл.14, ал.1 от ЗУО.

От осъществения контрол може да се направи извода, че едноличните търговци или юридически лица, които извършват продажба на полимерни торбички ограничават употребата на полимерни торбички с дебелина, по-малка от 25 микрона.

Негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА)

С цел предотвратяване отрицателното въздействие на негодните за употреба батерии и акумулатори, чрез нормативни актове е въведено намаляване съдържанието на тежки метали в тях. Друга предвидена в законодателството мярка е създаването на системи за разделно събиране, предварително третиране, рециклиране и оползотворяване на негодните за употреба батерии и акумулатори с оглед ограничаване на обезвреждането и повишаване на дела на рециклираните и оползотворени отпадъци. Информирането на крайните потребители за ролята им в разделното събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори и за наличните схеми за разделно събиране е също сред регламентираните дейности.

В изпълнение изискванията на Закона за управление на отпадъците и Наредбата за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори, през 2016 г. са извършени 4 проверки на място на лица, **вносители на батерии**. Дадени са предписания за заплащане на лицензионни възнаграждения и предоставяне на необходимата документация, които са изпълнени.

Проверени са 2 търговски обекта относно поставени съдове за обратно приемане на отпадъците. Констатирано е, че негодните за употреба батерии не се смесват с общия поток от битови отпадъци. Представени са договори с организации по оползотворяване на отпадъци от батерии и приемо-предавателни протоколи за предадени негодни за употреба батерии.

От извършената през 2016 г. контролна дейност на обекти, извършващи дейности по **съхраняване на негодни за употреба батерии и акумулатори** може да се обобщи следното:

Дейности по съхраняване и третиране на НУБА на територията на РИОСВ Плевен са разрешени на 59 площадки. При извършените проверки по спазване условията от издадените документи по чл.35 от ЗУО е установено, че операторите не извършват дейности с всички разрешени отпадъци. Налични НУБА са констатирани на територията на 25 площадки, 2 от които са на подизпълнители на ООп на НУБА. Събраните НУБА се предават за последващо третиране при условията на сключени договори. Дейностите се отразяват в отчетните книги.

Извършени са проверки и на всички лица с издаден документ по чл.35 от ЗУО за дейности по третиране на НУБА. При проверките е изисквано осигуряване на екологосъобразно съхраняване на негодните за употреба батерии и акумулатори, водене на отчетност и предоставяне на договори за предаването им на фирми с документ по чл.35 от ЗУО.

Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО)

Устойчиво управление на ИУЕЕО може да се постигне чрез намаляване на количеството генериран отпадък, включващо повторната употреба, рециклиране и ограничаване на обезвреждането на ИУЕЕО с битовите отпадъци. За тази цел трябва да има добро взаимодействие и сътрудничество между всички оператори, които участват в жизнения цикъл на електрическото и електронното оборудване - производители, дистрибутори, потребители и институции.

През отчетния период, във връзка с прилагане на Наредбата за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване, са извършени 7 проверки на място на лица,

производители и вносители на електрическо и електронно оборудване. Дадени са предписания за заплащане на лицензионни възнаграждения и предоставяне на необходимата документация на две от проверяваните фирми, които са изпълнени.

От извършената през 2016г. контролна дейност на обекти, извършващи дейности по съхраняване и предварително третиране на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване може да се направи следното обобщение:

Дейности по съхраняване и третиране на ИУЕЕО на територията на РИОСВ Плевен са разрешени на 56 площадки. При извършените проверки по спазване условията от издадените документи по чл.35 от ЗУО е установено, че налично ИУЕЕО има на територията на 24 площадки, 1 от които е на подизпълнител на ООп за ИУЕЕО.

При извършената проверка на лице, сключило договор с организация по оползотворяване като подизпълнител, извършващо дейности по събиране и третиране на ИУЕЕО е осъществен контрол върху начина на съхранение и третиране на ИУЕЕО, воденето на отчетност, наличието на договори за приемане и предаване на ИУЕЕО и компоненти от него и др.

При осъществения контрол на останалите площадки е установено, че лицата, приемащи ИУЕЕО на територията на РИОСВ Плевен, отделят ръчно части за повторна употреба или метални части за предаване като скрап. Не притежават автоматизирани инсталации за разкомплектоване на ИУЕЕО. Не е констатирано приемане на ИУЕЕО с цел предаването му като цял уред за повторна употреба. От данните от проверените отчетни книги може да се направи изводът, че значително е намаляло количеството на приеманите ИУЕЕО през 2015 г. и 2016 г. спрямо предходни периоди.

Излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС)

Основна задача на РИОСВ Плевен през 2016 г. по отношение третирането на ИУМПС беше осъществяване контрол както на лицата с издадени разрешителни документи като центрове за разкомплектоване или площадки за съхраняване, така и на нерегламентираните площадки, разположени върху частни и общински имоти.

На територията на РИОСВ Плевен, 43 юридически лица имат издадени разрешения за извършване на дейности с излезли от употреба моторни превозни средства на 61 площадки – 58 бр. като центрове за разкомплектоване и площадки за съхраняване и 3 бр. само като площадки за съхраняване. В изпълнение изискванията на чл.70, ал.2 и чл.72, ал.2 от Закона за управление на отпадъците, те са проверени в рамките на контрола по разрешителния режим. Установено е, че налични ИУМПС и дейности с ИУМПС се извършват на 60 площадки, проверени са в рамките на 50 индивидуални проверки и 10 комплексни проверки по повече от един компонент или фактор на околната среда с участието на експерти от направления „Управление на отпадъците и опазване на почвите“ „Опазване на водите“, „Опазване чистотата на атмосферния въздух“ и експерт, отговарящ за прилагане на Закона за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети. Установено е, че лицата, приемащи ИУМПС отделят ръчно части за повторна употреба или метални части за предаване като скрап. Не притежават автоматизирани инсталации за разкомплектоване на ИУМПС и не извършват пълно разкомплектоване на приетите ИУМПС. От данните от проверените отчетни книги може да се направи изводът, че значително е намаляло количеството на приеманите ИУМПС през 2015 г. и 2016 г. спрямо предходни периоди.

През отчетния период са извършени 7 проверки за осъществяване на текущ и последващ контрол на площадки, на които се извършват дейности с ИУМПС без документ по чл.35 от Закона за управление на отпадъците. Съставени са 5 АУАН на физически лица, извършващи нерегламентирани дейности с ИУМПС, издадени са 5 наказателни постановления в общ размер 1800 лв.

Отработени масла и отпадъчни нефтопродукти

Отработени масла са всички смазочни или индустриални масла на минерална или

синтетична основа, негодни за употреба по първоначалното им предназначение. Отработените масла се разлагат биологично само частично. Изхвърлянето им в околната среда може да се отрази пагубно на природните екосистеми, защото те възпрепятстват достъпа на кислород до водата и почвата. При изгарянето им се отделят силно токсични вещества, които замърсяват въздуха.

На територията на РИОСВ–Плевен е изградена система за събиране на отработени масла, която включва както предаването им директно на организации по оползотворяване, така и на площадки на събирачи на отработените масла и отпадъчни нефтопродукти.

От извършената през 2016г. контролна дейност на обекти, извършващи дейности по съхраняване и третиране на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти могат да се направят следните изводи:

Дейности по съхраняване и третиране на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти са разрешени на 36 площадки с документи по чл.35, ал.1, т.1 от ЗУО, в т.ч. 28 центрове за разкомплектоване на ИУМПС. При извършените проверки по спазване условията от издадените документи по чл.35 от ЗУО е установено, че налични отработени масла и отпадъчни нефтопродукти има на територията на 9 площадки, 1 от които е на подизпълнител на ООп на отработени масла.

На територията на РИОСВ Плевен, 2 фирми имат издадени разрешения за рафиниране на отработени масла чрез ректификация и последваща очистка: едната с разрешение за дейности с отпадъци – „Мотор ойл енд трейдинг“ ООД, а другата с издадено комплексно разрешително – „Полихим СС“ ЕООД.

При осъществяване на плановия контрол са проверени и генератори на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти. При проверките е изисквано осигуряване на екологосъобразно съхраняване на отработените масла и отпадъчни нефтопродукти, водене на отчетност и предоставяне на договори за предаването им на фирми с документ по чл.35 от ЗУО.

През 2016 г. в рамките на специализирани полицейски операции с участието на служители на ОД на МВР, НАП и Инспекция по труда са извършени 26 проверки на автосервизи, извършващи дейности по съхраняване на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти, НУБА, ИУГ. Дадени са им предписания за екологосъобразно съхраняване на генерираните от дейността им отпадъци, класификация и водене на отчетност по реда на Наредба № 1 с цел предотвратяване на последващо нерегламентирано третиране.

Излезли от употреба гуми (ИУГ)

Въпреки разбирането, че излезлите от употреба гуми не са опасен отпадък, през последните години те се превърнаха в голям проблем за много развити страни, което обуславя необходимостта от оползотворяване на тези ценни суровини чрез промишлено осъществими, ефективни и екологично чисти методи. Употребените гуми са ценен ресурс с голям потенциал, те не са опасни и вредни, когато се преработват, превозват и съхраняват правилно. ИУГ могат да се рециклират на 100%. Химическите и физическите им свойства ги превръщат в ценни суровини. Те се състоят основно от каучук (43-48%), сажди (21-22%), метал (15-27%), текстил (5%).

С Наредба за изискванията за третиране на излезлите от употреба гуми се цели предотвратяването и ограничаването на замърсяването на околната среда от излезлите от употреба гуми. Нормативният акт определя изискванията за събирането, транспортирането, съхраняването, оползотворяването и/или обезвреждането на излезли от употреба гуми. С наредбата се въвежда изискването за функциониране на екологосъобразна система за управление и контрол на дейностите по тяхното събиране, транспортиране, съхраняване, оползотворяване.

През 2016 г. са извършени 6 проверки на място на автосервизи, в които се извършва продажба и смяна на гуми. Проверени са възможностите за приемане на излезлите от употреба гуми от крайните потребители, воденето на отчетност по реда на Наредба № 1 за реда и

образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри, наличието на договори за предаване на ИУГ. В рамките на плановия контрол по чл.72, ал.2 от ЗУО са проверени и всички площадки (48 бр.), вписани в документи по чл.35 от ЗУО за третиране на излезли от употреба гуми. Осъществен е контрол на фирма, с издадено разрешение за извършване на пиролиза на излезли от употреба гуми, която до момента не е въведена в експлоатация съгласно Закона за устройство на територията.

Продуктови такси

Наредбата за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса цели създаването и обезпечаването на система, осигуряваща екологосъобразното третиране на масово разпространени отпадъци. Продуктовите такси се изчисляват на база тегло и брой единици, което дава възможност за едно по-добро проследяване и мониторинг.

На база извършените през 2016 г. проверки на задължените лица по чл. 14 и чл.59 от Закона за управление на отпадъците е констатирано, че в изпълнение изискванията на Наредбата за опаковките и отпадъците от опаковки, през 2016г. се е увеличил броят на лицата, които са привели дейността си съгласно изискванията на ЗУО. По- голямата част от фирмите изпълняват задълженията си по наредбите, регулиращи управлението на масово разпространените отпадъци чрез участие в колективни системи, сключвайки договори с организации по оползотворяване и съответно е намалял броят на тези, които заплащат продуктова такса в ПУДООС.

През 2016 г. РИОСВ – Плевен е извършила 59 проверки на лица, ***пускащи на пазара опаковани стоки***. При проверките е осъществен контрол на документация по Наредбата за определяне на реда и размера на заплащане на продуктова такса – месечни справки-декларации и справки по приложения в специализираните наредби, проверени са фактури и платежни нареждания и съответствието им с първични счетоводни документи и отчети.

Извършени са 12 извънредни проверки, на лицата, които не са изпълнили задълженията си по чл. 14 от ЗУО за 2015г. Осъществен е контрол по изпълнение на заповедите на министъра на околната среда и водите, относно заплащане на продуктова такса и са дадени предписания за внасяне на дължимата продуктова такса в ПУДООС.

Извършени са проверки на място и по документи на 8 лица, които са начислили и заплатили продуктови такси в ПУДООС в размер на 1369,78 лв. за пуснатите от тях на пазара опаковани стоки през 2016г.

Съгласно представените в РИОСВ – Плевен документи, през 2016г. в ПУДООС са внесени 2117,12 лв. – продуктова такса за опаковки.

По отношение на ***пуснати на пазара батерии***, през 2016г. са извършени проверки на вносители на батерии и акумулатори съгласно утвърден годишен план. Констатирано е заплащане на дължимите лицензионни възнаграждения.

Във връзка с ***пуснато на пазара ЕЕО***, са извършени 7 проверки на място на лица, вносители и производители на ЕЕО. Установено е, че са внесени дължимите лицензионни възнаграждения.

Предприети са съвместни действия с ГКПП Сомовит - Никопол по документиране вноса на гуми, с цел осъществяване събираемост на продуктови такси.

7. Кратка обобщена оценка за състоянието и разрешаването на проблемите с отпадъците на територията на РИОСВ

Основните проблеми, касаещи управлението на отпадъците на територията на РИОСВ Плевен могат да се обобщят в следните групи:

- формиране на замърсявания с битови и строителни отпадъци на неразрешени за целта места и трудности при установяване на нарушителите;
- наличие на площадки за дейности с ИУМПС без документ по чл.35 от Закона за управление на отпадъци върху общински терени и частни имоти. От извършения контрол може да се направи извода, че нерегламентираните дейности с ИУМПС се

прекратяват временно след извършените проверки и съставени АУАН, след което се възобновяват отново.

РИОСВ Плевен работи за ефективно решаване на всички проблеми, касаещи управлението на отпадъците чрез провеждането на планов и извънпланов контрол, съвместни проверки с представители на други институции при необходимост и своевременна и бърза реакция по всички постъпили жалби и сигнали.